

Cena numeru
100.000 mk.

Cena prenumeraty
w Łodzi

Miesięcznie 2.400.000.

Z przes. poczt.

Miesięcznie 3000.000

poza Łodzią 1 numer 120.000

Konto P.K.O. 60594.

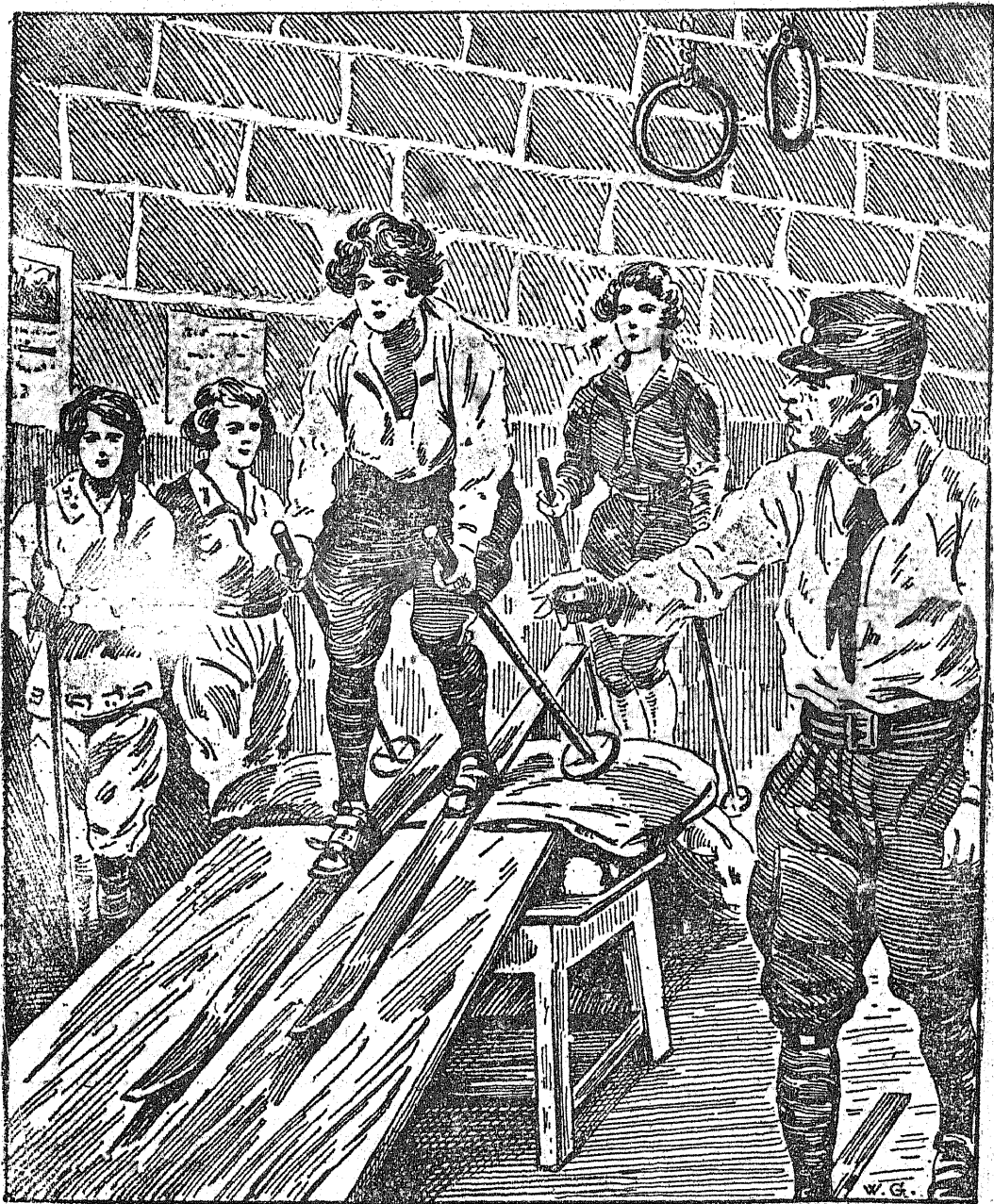
Należność pocztowa
opłacona ryczałtem.

ROZWOJ

DZIENNIK NIEZALEŻNY OD ZADNEJ PARTJI.

Piątek, dnia 11 stycznia 1924 r.

Nauka jazdy na nartach w Anglii.

W Anglii w czasie zimy sport jazdy na łyżwach i nartach jest masowo uprawiany. Tylko u nas sporty te są lekceważone z powo-

du niskiego stanu kultury w społeczeństwie. Nasz obrazek przedstawia naukę jazdy na nartach w jednej ze szkół żeńskich w Anglii.

Trocki przeciw rządowi bolszewickiemu.

„W łonie rządu moskiewskiego doszło do konfliktu. Trocki zajął stanowisko przeciwne pewnej części członków rządu. Rozłam objął także armie czerwoną... Członkowie komitetu wykonawczego partii komunistycznej wyrazili Trockiemu swoją sympatię... Był szef czerezwyczaiki Dzierżyński został odwołany na dawne stanowisko. Jego powrót utrwalił się natychmiast w masowych aresztowaniach w Moskwie i na prowincji“.

Tak brzmi telegraficzne doniesienie „Neue Freie Presse“ z Moskwy! A więc w łonie bolszewizmu zaczyna się przemiana — coś, czego się od pewnego czasu w Europie spodziewano. Na czym polega obecna, powyższa telegrafem sygnalizowana, faza formen-

tu rosyjskiego, można dziś tylko w przybliżeniu ustalić.

Jedno jest wszakże pewne: powstał zażarcie pomiędzy rządem a komitetem wykonawczym partii komunistycznej. I to jest moment niezwykły w całej sprawie!

Stosunki bowiem w Rosji bolszewickiej tak się ułożyły, że tych kilku czerwonych tyranów, stojących na jej czele, sprawuje rządy przy pomocy armii i partii komunistycznej, zwłaszcza tej ostatniej. Prof. Sarolea po powrocie z Rosji zwraca uwagę w prasie zachodnio-europejskiej na jeden znamienny szczegół: oto, gdy przed wojną partia bolszewików liczyła ponad 800 tysięcy ludzi, dziś liczy tylko ponad 300 tys. A więc upadek tej znaczenia?

Bynajmniej. Jej zarząd dokonał świadomie i czelnego osłabienia partii! Poprostu wyrzucił z niej tych, co do których miał najmniejsze podejrzenia. W ten sposób stworzył partię nie bardzo liczną, ale zwartą, najściślej z łosami reżimu bolszewic. związana. Odnowiona, świetnie zdyscyplinowana partia komunistyczna stała się najważniejszym dla rządu bolszewickiego instrumentem do opanowania mas. I tych 300 tys. członków partii (która prof. Hoetzsch porównał do zakonu Jezuitów) kieruje ponad 100 milj. ludzi, a to przy pomocy systemu rad. Ta to najważniejsza podstawa siły rządu bolszewickiego zwraca się obecnie przeciw niemu. Komitet wykonawczy partii staje po stronie Trockiego, wyraźnie więc przeciw rządowi.

Z jakiego powodu? W ostatnim numerze „Prawdy“ wyjaśnia go bliżej sam wódz opozycji, Trocki. W jej imieniu żąda wprowadzenia zupełnej wolności przekonań, której do tad w partii zupełnie nie było; a nawet domaga się, by myślacym inaczej, niż rząd, wolno było w łonie partii na gruncie własnego programu zrzeszać się i działać. Przeciw tym żądaniom Trockiego zwrócił się Zinowiew najostrzej i ostrzegł w tej samej „Prawdzie“ przed rozbięciem komunizmu na dwie partje. Odwołanie Dzierżyńskiego do czerezwyczaiki i pierwsze jego „czynny“ świadczą, że pogroźki Zinowiewa nie były na wiatr rzucone.

Nie należy jednak tym fermentom przy pisywać zbyt wielkiej wagi. Wprawdzie moment zwrócenia się komitetu wykonawczego partii komunistycznej przeciw rządowi oznacza niebywała dotąd forma opozycji przeciw rządowi bolszewickiemu, wiemy jednak z drugiej strony, że bolszewicy umieją załatwiać się z opozycją. Tylko wystąpienie armii wspólnie z opozycją do walki przeciw rządowi stanowiłoby prógnostryk dla niego niepomyślny. Czy powyższe doniesienie o komendzie armii, pewnych jej formacjach i ich akcji na korzyść Trockiego odpowiada prawdzie, czy więc skutkiem tego można się w Rosji w najbliższym czasie spodziewać ważnych przeobrażeń, pokazuje przyszłość. Dziś przedwczesnymi jeszcze byłyby jakiegokolwiek próby jej przeniknięcia!

Jak Niemcy ratują skarb swój.

Stan finansów Niemiec przed obecną stabilizacją. Wysiłki ku stabilizowaniu marki. Skutki tej akcji. Jaka nauka stała dla nas.

Inflacyjna polityka skarbu Rzeszy, rozpoczęta przed kilku laty, a doprowadzona do ostatecznych granic w drugiej poł. r. ub. odbiła się fatalnie na życiu gospodarczym państwa. Przemysłowiec i handlowiec nie mogli przeprowadzić żadnej kalkulacji, wynagrodzenie za pracę topniało do zera, zanim doszło do rak pracoborców, świadczenia ze strony państwa w postaci kolei, poczty i t. p. stały się niewykonalne przedsiębiorstwami deficytowymi, ale wpływy ich przy regulowaniu budżetu można byłoby całkowicie pomijać, tak były bez znaczenia.

Wskutek tego rolnik przestał dostarczać artykułów żywności, kupiectwo wprowadzało do handlu coraz dalsze ograniczenia, chowało towary, zamykało sklepy, a przeciętny gospodarz, chcąc uchronić stosy banknotów przed dewaluacją (kursy walut i akcji nieiedrąkro-

Z SENATU.

Ustawa o pełnomocnictwach uchwalona.

WARSZAWA 10.1 (AW) Na dzisiejszym 43-cim posiedzeniu senatu senator Szarski referował ustawę o państwowym podatku dochodowym proponując ponadto rezolucję wzywającą rząd do jaknajszybszego uzyskania zgody sejmiku śląskiego na postanowienie w przedmiocie przepisów o państwowym

podatku dochodowym obowiązującym na całą Rzplita. Ustawę i rezolucję senat przyjął. Ustawa o rozciągnięciu obowiązującej na obszarze woj. krakowskiego i lwowskiego ustawy o obowiązuje ubezpieczeniu od wypadków również na województwo warszawskie, łódzkie i inne i ziemie włościańskie spadła z porządku dziennego.

Przystąpiono do prowizorium budżetowego za ostatni kwartał roku ubiegłego i pierwszy kwartał r. b. Referował senator Buzek, proponując oba prowizoria bez zmian. Senator Woźnicki i sen. Siedlecki oświadczyli, że ich stronnictwa będą głosowały za prowizorium na rok bieżący i przeciw prowizorium za rok ubiegły. Po przemówieniu senatora Thuliego i referenta Buzka, który stwierdził, że w ten sposób postępek wskutek coraz mniejszych opóźnień

w uchwaleńiu prowizorium budżetowego, przyjęto obie ustawy bez zmian.

Senator Woźnicki referował sprawę skreślenia art. 89 ustawy o podatku majątkowym, który zalicza na ten podatek progresywnie od podatku gruntowego. Po przemówieniu senatora Steckiego (wielki ziemianin), który opowiedział się przeciw sen. Woźnickiemu w głosowaniu przez drzwi przyjęto ustawę według brzmienia sejmowego 43 na 39 głosów.

Następnie senator Karpiński referował ustawę o

naprawie skarbu

i reformie walutowej, domagając się przyjęcia tej ustawy, która senacka komisja przyjęła z wyjątkiem jednego głosu. W dyskusji zabierali głos sen. Zdanowski i Szarski, którzy przemawiali za przyjęciem ustawy. Na tem dyskusji o pełnomocnictwach dla rządu przeważało. Po przemówieniu sen. Kierskiego ustawę przyjęto bez zmian.

Następne posiedzenie jutro o godz. 10-30. Na porządku dziennym dalszy ciąg dyskusji o specjalnych pełnomocnictwach dla rządu.

Głosy o przyszłej konferencji bałtyckiej w Warszawie.

Doniosłe znaczenie konferencji.

HELSINGFORS 10.1 (PAT) Minister Venizelos udzielił prasie informacji o programie mającej się odbyć w Warszawie konferencji państw bałtyckich. Konferencja warszawska, mówił minister, jak można sądzić na podstawie doświadczenia, pomimo skromnie zarysowanych jej ram, rozszerzy niewątpliwie swój program oficjalny. Wskazują na to panujące tendencje. Prasa, podając to oświadczenie podkreśla

doniosłe znaczenie konferencji warszawskiej ze względu na wspólne interesy państw bałtyckich w niej udział. Dzienniki solidaryzują się również z poglądami ministra Venizelosa, który zauważył, że podobne konferencje odbywać się winny w określonych stałych terminach, a nie od wypadku do wypadku.

Chaos polityczny w Grecji,

z którego trudno jej wybrnąć.

PARYŻ 10.1 (PAT) „Figaro“ podaje w zarysach obecny stan sytuacji życia politycznego w Grecji, przedstawiając się, jak następuje:

Przywódcą rewolucjonistów pułk. Plastiras złożył swą władzę zgromadzeniu narodowemu i wycofał się, lecz posiadając ten sam odcień polityczny Gonatas pozostał u władzy. Przewo-

dniczającym zgromadzenia narodowego został Venizelos i według przypuszczeń „Figaro“, prawdopodobnie jest, że gabinet Gonatasa upadnie. Konserwatyści pragnęliby utworzenia się koalicji, jednak zwolennicy Venizelosa sprzeciwiają się temu.

TELEFONEM Z WARSZAWY

FRANK WALORYZACYJNY NA 12 BM.
*) Frank waloryzacyjny na 12 bm. wynosić będzie 1900000.

BANKNOTY 5 c/o MILJONOWE.
*) PKKP w dniu 10 bm puszcza w obieg banknoty 5 c/o milionowe

MIEDZYNARODOWA KONFERENCJA KOLEJOWA.

*) Dziś pod przewodnictwem ministra kolei Tyszkiewicz został obrady międzynarodowej konferencji kolejowej z udziałem 50 delegatów a między innymi przedstawicieli Łotwy, Estonii, Włoch, Szwajcarii, Francji, Austrii, Czechosłowacji i międzynarodowego Tow. Wagonów Sypialnych.

MIN. JANICKI OBEJMUJE URZĘDOWANIE.

*) W dniu 9 stycznia r. b. objął nowo mianowane ministerstwo p. Stanisław Janicki urządowanie. W dniu tym zebrał się w gabinecie ministra wyżsi urzędnicy ministerstwa, w których imieniu witał go minister dotychczasowy podsekretarz stanu dr. Józef Paczyński. Pan minister Janicki w dłuższym przemówieniu podkreślił konieczność podporządkowania w chwili

obecnej całej działalności ministerstwa nacelnym dążeniom państwa i rządu, idącym w kierunku naprawy skarbu i wezwwał w tym celu wszystkich pracowników ministerstwa do wydobycia z siebie największego wysiłku celem sprostanienia temu nacelnemu zadaniu.

TELEGRAMY.

PRÓBA WYDOBYCIA EUROPY Z NEDZY.

LONDYN 10.1 (AW) „Daily Telegraph“ zamieszcza artykuł, w którym zapowiada, że Anglia przedłoży Ameryce projekt moratorium dla całej Europy. Moratorium to państwa Europy miałyby użyć na cele wewnętrzne i na wzmocnienie wewnętrzne oraz na nawiązanie stosunków handlowych.

W kołach ekonomicznych zapowiedź ta wywarła duże wrażenie

ODPOWIEDŹ NA BARBARZYŃSTWO NIEMIECKIE.

POZNAN 10.1 (AW) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poleciło podległym organom przystąpić do wydalania z granic Polski tyłu obywateli niemieckich. Ilu obywateli polskich władze niemieckie wysiedliły ostatnio z Meklemburgii. Odnośnie polecenie otrzymało również wezwania władz państwa polskiego dotychczas w

dalono czterech obywateli niemieckich. Właściciel dóbr Zawada w powiecie rawickim, właściciel banku, Sackriess, firma Lippmana z Nowego Tomysła i kupca ze Środy Hansa Heimanna. W dalszym ciągu w dniu dzisiejszym kredyty wydające otrzymał na dwa dziesiąta kilka osób.

NIEMIECKI BANK WALUTOWY.

BERLIN 10.1 (AW) Według projektu omawianego obecnie w Londynie niemiecki bank walutowy ma być utworzony w Szwajcarii lub w innym państwie neutralnym, a celem umożliwienia w ten sposób kontroli finansowej nad Niemcami. Ostateczna decyzja w tym przedmiocie zależna jest od kompromisów.

MORDESTWA POLITYCZNE

BERLIN 10.1 (AW) W miejscowości Speyer zamordowano wczoraj pięciu przywódców, między innymi przywódcę chrześcijański w parlamencie bawarskim Heina. Sytuacja w Palatynacie zaostrza się niezwykle. Ogólnie oczekiwane są dalsze wykrzeszenia.

Dzienniki berlińskie usiłują przedstawić morderstwa jako skutek francuskiej polityki okupacyjnej. Prasa prawicowa uważa ten akt terroru za odwet za dążenia separatystyczne.

CENTRUM PRZECIWI SEPARATYSTOM.

BERLIN 10.1 (PAT) Frakcja centrum w Sejmie Rzeszy uchwaliła przedstawić interpelację, w której zapytuje, co rząd Rzeszy uczynić zamierza w celu przywrócenia normalnych stosunków w Palatynacie i zapewnienia bezpieczeństwa życia i mienia mieszkańców. Interpelacja nazywa zdrajcami separatystów w Palatynacie.

FRANCJA I BELGIA ZAWSZE RAZEM

PARYŻ 10.1 (PAT) Min. spraw zagranicznych otrzymało już tekst odpowiedzi belgijskiej na ostatnią notę niemiecką. Odpowiedź belgijska zgodna jest co do swej istotnej treści z odpowiedzią francuską.

KTO POWODUJE SPADEK FRANKA?

BERLIN 10.1 (PAT) Centralny związek banków niemieckich ogłosił dziś oświadczenie, w którym zwraca się przeciw zarzutom podniesionym przez francuskiego ministra finansów Delasera, jakoby Niemcy, a szczególnie banki niemieckie spowodowały z rozmysłem spadek franka francuskiego.

OPOZYCJA PRZECIWI MAC DONALDOWI.

LONDYN 10.1 (AW) Lewe skrzydło partii pracy t. zw. „grupa szkocka“ występuje w ostatnich czasach przeciw Mac Donaldowi. Grupa ta wybrała już przewodniczącego i dąży przedewszystkiem do odwołania momentu objęcia rządów przez Mac Donalda obawiając się depopularyzacji w szerokich masach.

POCHWAŁA PRZECIWNIKA.

LONDYN 10.1 (PAT) Wczoraj wieczorem odbyło się pełne posiedzenie przywódców partii liberalnej, na którym omawiano ostatnią mowę Mac Donalda. Członkowie partii liberalnej wyrazili opinie, że mowa przywódcy Labour Party była utrzymana w tonie tak umiarkowanym, że mogłaby być wzięta w uwagę przez członka partii liberalnej.

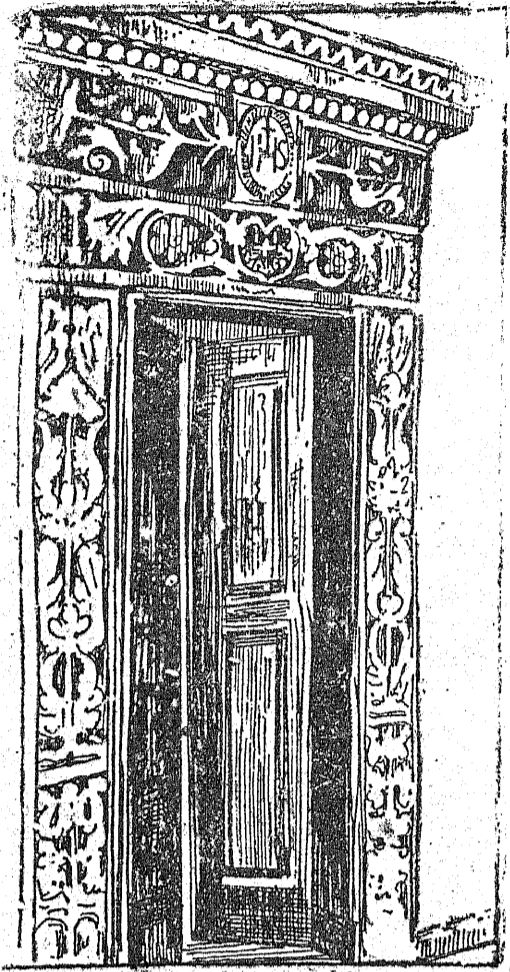
ZERWANIE UKŁADÓW RUMUNSKO-ROSYJSKICH.

WIEN 10.1 (PAT) „Neue Freie Presse“ donosi, że rokowania rumuńsko-rosyjskie w sprawie zawarcia traktatu handlowego rozbiły się. Przyczyną rozbięcia są następujące: Rosyjska delegacja zażądała, aby na podstawie mającego się zawrzeć traktatu, utworzone w obu krajach reprezentacje handlowe. Ze strony rumuńskiej natomiast wysunięto propozycję, aby w przyszłości handel rosyjsko-rumuński znajdował się wyłącznie w rękach rządu obu państw, kmięctwo zaś byłoby udziału w handlu wykluczone. Rumunia nie zgodziła się na obustronne wysłanie przedstawicielstw handlowych i zaproponowała założenie w Kiszyniowie państwowego rumuńskiego komitetu handlowego, któryby z rosyjskim komitetem handlowym pozostawał w kontakcie w drodze pisemnej. Delegacja rosyjska nie zgodziła się na te propozycje i zerwała rokowania.

NIE SPIESZA SIĘ Z REPUBLIKĄ.

ATENY 10.1 (PAT) Jak się zdaje, kwestia rychłego proklamowania republiki i pozbawienia praw do tronu obecnej dynastii została zamieszana.

działalności Urz. Konserwatorskiego
województwa krakowskiego.

Renesansowy portal na I. p. rodzinnego domu H. S. Kupa. Maszyna, Krowczyński, 1907, Górecki.

WIADOMOŚCI Z KRAJU

Arsenał broni w szewskim warsztacie.

(k) W uzupełnieniu wiadomości z przebiegu śledztwa w sprawie zamachu na więźnie wojskowe, dowiadujemy się:

Ubiegłej nocy śledztwo doprowadziło do domu Nr. 13 przy ul. Walińców, gdzie urządzono w mieszkaniu niejakiego Kucharskiego, z zawodu szewca, i dało sensacyjny wynik. Znalaziono tam wśród podejrzanych dokumentów cały arsenał broni, mianowicie znaczna ilość rewolwerów i ręcznych granatów. Kucharskiego aresztowano.

Parowóz w rzeco.

(k) Na zwrotnicy kolejowej na stacji Mizerów na Górnym Śląsku wykoleił się onegdaj pociąg osobowy, jadący do Przyszowic. Lokomotywa oderwała się od reszty pociągu i zjechała z toru, a następnie wpadła do rzeki Klodnicy. Wagon bagażowy zawisnął nad nasypem toru kolejowego. Wypadek wywołany został wskutek zepsucia się zwrotnicy. Z ludzi nikt nie odniósł szwanku. Maszynista i palacz zdołali szczęśliwie wyskoczyć z parowozu.

Walka z paskarsiwem we Lwowie.

(k) O interesującej walce z paskarzami miesnymi donoszą ze Lwowa, co następuje:

Ostatnimi dniami we Lwowie zaznaczył się dotkliwie brak mięsa. Policja zajęła się zbadaniem tej sprawy i w tym celu wspólnie z oddziałem do walki z lichwą przeprowadziła szereg rewizji, które twierdziły, że masarze skrupuła mięso i przerabiają je na wyroby masarskie, które magazynują już na Święta Wielka noc.

Oddział Komisaratu do walki z lichwą przeprowadził rewizję w warsztacie masarskim Comego, którego sklep świecił pustkami, a w pracowni znaleziono 200 kilogramów smalcu, 6 beczek szynki, przechowywanych na Wielkanoc 20 połów słoniny i masę wyrobów masarskich. Podobną rewizję przeprowadzono w pracowni Konopackiego, u którego, w sklepie również według niego było, podczas gdy w pracowni znale-

Uroczystość na cześć naszej wielkiej rodaczki.

ALE PRASA FRANCUSKA NIEWIE ŻE P. CURIE JEST POLKĄ.

W wielkich uroczystościach jubileuszowych urządzonych na cześć pani Curie-Skłodowskiej, uderza nas nieprzemiennie jeden fakt. Oto we wszystkich piśmiech podnosi się specyficznie narodowy charakter jubileuszu, żadne zaś prawie piśmo nie wzmiankuje o polskości p. Curie. — Tak więc najznakomitsza nasza rodaczka jest dla szerokiej publiczności tylko Francuzką. Przyczyną to nieporozumienie, które pani Curie dzieli z drugim znakomitym Polakiem, Chopinem, którego dzięki nam, jeszcze wielu Francuzów również anektuje, chociaż historycy muzyki w Anglii i Ameryce pisząc o nim, podkreślają zawsze jego polską narodowość i polski charakter muzyki.

Przyznać trzeba, że chociaż oficjalnie mówcy dyskretnie zamiełzeli o polskim pochodzeniu p. Skłodowskiej na uroczystości w dniu 26 grudnia w Sorbonie paryskiej — nie zapomnieli go przypomnieć rektor uniwersytetu paryskiego, p. Paweł Appel, mówiąc:

— Pani Curie jest z pochodzenia Polką. Jesteśmy szczęśliwi, że dziś Francja i Polska złączone są w świętowanie dzieła naukowego, tak, jak były złączone w dziele wyzwolenia świata.

Nie pominał także polskości p. Curie —

Skłodowskiej prof. Jan Perrin, członek Akademii Nauk, który mówił o promieniotwórczości i jej znaczeniu we wszechświecie. Podkreślił także prof. Perrin, że to prace naszej wielkiej rodaczki, wykryte przez nią poloniu i radu, rzuciły podstawy pod nową gałąź wiedzy jaką jest promieniotwórczość.

Jeszcze jedno. Na znanej uroczystości na cześć p. Curie-Skłodowskiej w Sorbonie paryskiej (26 grudnia z. r.) Polsce, oprócz licznych przedstawicieli kolonii polskiej na sali, na estradzie reprezentowali: Aleksander hr. Szembek, radca poselstwa (poseł Zamojski być nie mógł, bo w przeddzień wyjechał do Warszawy), oraz p. Zygmunt Zaleski, delegat uniwersytetu warszawskiego. Na rece solenizantki nadeszły z Polski liczne bardzo telegramy z powinszowaniami, które nadesłał: minister oświaty p. Miklaszewski, marszałek Sejmu Rzeczypospolitej p. RaŃski, uniwersytety: warszawski i poznański i lwowski, Politechniki warszawska i lwowska, Polska Akademia Umiejętności, Polski Komitet zwalczania raka, Stowarzyszenie Lekarzy Polskich, Chemików Polskich, Fizyków Polskich, Liga Kobiet, Zakłady chemiczne „Grodzisk” i t.d.

Kresy Wschodnie pod panowaniem bandytyzmu.

SKANDALICZNE ZACHOWANIE SIĘ POLICJI GRÓDECKIEJ.

O napadzie na Gródek uzbrojonej bandy bolszewickiej już donosiliśmy, dziś podajemy za „Dziennikiem Wileńskim” sensacyjne szczegóły o zachowaniu się policji podczas napadu bolszewików. Otóż wbrew informacjom czynników oficjalnych, policjanci gródzcy nie dali ani jednego strzału. Wiecej, bo 4 z nich znajdujący się w chwili rozpoczęcia strzelaniny, nie tylko nie użyli broni, lecz pochowali się pod łóżkami w mieszkaniu pp. Romanowskich, a gdy obecna tamtejsza doktorowa Weinsteinowa, szturchając nawoływała ich do przedsiębrania środków obrony, ci błagali ją o ciche zachowanie się, by nie zwrócić uwagi bandytów. Komendant posterunku i reszta policjantów również znaleźli gdzieś bezpieczne schronienie.

Faktycznie czoło stawili napastnikom jedynie poczmistrz i dał do rąbasiów 30 strzałów rewolwerowych oraz 10 karabinowych i dopiero po wystrzeleniu całego zapasu naboju, próbował ukryć się na strychu, lecz został odszukany i pobity tak, że obecnie walczy ze śmiertelnością. — Dzielny ten człowiek ma złamane biodro, uszkodzoną rękę a ciało jego, to jest wa masa. Dodać tu musimy, że bolszewicy zabrali mu dosłownie wszystko, nie wyłączając bielizny, która miał na sobie.

Po dokonaniu rabunku, w czasie którego rąbasie nazywali, rabowanych z imienia i nazwiska, co stwierdza fakt udziału w całej akcji miejscowych elementów, banda zebrała się na rynku i stad po odegraniu przez trębaczę wsiadającego, wyruszyła do Sowdeni, kierując się na Olechnowice, droga prowadząca naokoło miasteczka. I tu znów następuje mo-

ment, o którym nie wspominała informacja oficjalna.

Oto kilku młodzieńców pod wodzą zde-mobilizowanego porucznika, p. T. Migdalskiego, udał się na posterunek policji, by łącznie z policjantami (których w Gródku stacjonuje aż 11—tu) przeciąć odwrót, idącej okólną drogą bandzie, lecz policjanci — aczkolwiek już zebrani do kupy — wnet rozbiegli się tak, że nie było z kim sięgać bandytów. A dodać warto, że prócz karabinów na posterunku, znajdowała się spora ilość granatów, których napastnicy nie ruszyli, bo o strzelaniu posterunku, policja przestała się interesować, wiedząc widocznie, że z tej strony nie grozi im żadne niebezpieczeństwo.

Dalej stwierdza wspomniany „Dziennik”, że skład osobisty policji granicznej i politycznej, jest wprost fatalny.

Do służby na granicy werbowano dotąd najgorsze elementy i znane są wypadki, kiedy uczciwego oficera policyjnego, zmuszono do ustąpienia ze służby w policji granicznej, dając niedwuznacznie do zrozumienia, iż może dostać kula w plecy, jeżeli nie dostosuje się do reszty towarzystwa. O bandyckich i bolszewickich elementach w policji politycznej pisano niejednokrotnie i wprowadzając w ostatnich miesiącach troche oczyszczono atmosferę i kadry działu informacyjnego, lecz gruntowniejsze zmiany powstrzymane zostały przez przesilenie rządowe. Za najważniejszą jednak przyczynę złego uznaje należy kompletne niezrozumienie, tak przez władze centralne, jak i przez delegaturę rządu istoty zagadnienia.

kań tych, którzy przez lat kilkadziesiąt pracowali ku zadowoleniu dotychczasowego Zarządu.

Dzięki indolencji polskich sfer finansowych i przemysłowych kurecz się polski stan posiadania, a opanowany przez żydowską finansjere, systematycznie ruguje chrześcijańskich pracowników z ich warsztatów pracy.

Żydów z Bawarii wyrzucają.

Władze bawarskie rozpoczęły ponownie masowe wydalania żydów z Bawarii nawet tych, którzy posiadają tamtejsze obywatelstwo, niestosując się do nakazu zagrożono konfiskata majątku. Ministerstwo spraw zagranicznych w Warszawie interweniowało w tej sprawie u rządu bawarskiego.

ziono kilkadziesiąt połów słoniny, kilkanaście beczek szynki i t.d.

Skonfiskowane wyroby masarskie postanowiono rozsprzedać ludności po cenach maksymalnych. — Dzięki energicznemu zarządzeniom władz zaczęło się pokazywać w mieście i maso i wyroby masarskie.

A czy po innych miastach polskich masa rze nie postępuje w ten sam sposób?

„Nie damy ziemi skąd nasz ród”.

Przed paru zaledwie tygodniami zakłady fabryczne „Marvill” w Wilnie nabyl na własność niejaki Korman, — a już ruguje pracowników — Polaków, pozbawiając pracę i miesz-

PRZEMYSŁ, HANDEL I FINANSE.

PODNIESIENIE OPŁAT ZŁOTNICZYCH.

(a) Z dnem 1 bm. weszło w życie podniesienie opłat na świadectwa złotnicze. Od handlujących złotem i srebrem w stanie materiału surowego lub pół-surowego, jak zlewki, sztaby, lom, metale szlachetne dla celów dentystycznych oraz od wytopaczy złota i srebra pobierana będzie opłata 20 złotych. Od przemysłowców wykupujących świadectwa przemysłowe dla przedsiębiorstw przemysłowych I kategorii opłata wynosi 50 zł., II kategorii — 25 zł., III kat. 10 zł., IV kategorii 5 zł., V kat. 3 zł., VI — 2 zł., VII — 50 groszy. Od handlujących wyrobami ze złota i srebra pobierane będą za świadectwa przemysłowe dla przedsiębiorstw handlowych I kat. 10 zł., II kat. 5 zł. i III kat. 1 zł.

STAGNACJA W GDANSKIM HANDLU.

(c) „Gazeta Gdańska” donosi: Stagnacja w handlu, jaka ujawniła się po zaprowadzeniu nowej waluty gdańskiej, wzmagą się. Co kilka dni donoszą o likwidacji jakiegoś przedsiębiorstwa. Największy zastój panuje obecnie w branży drzewnej i zbożowej.

PRZEJŚCIOWE ZNAKI PIENIEŻNE W NIEMCZECH.

(z) W dniach najbliższych ma być ogłoszone w Niemczech rozporządzenie, na mocy którego prawo wycofania z obiegu pieniędzy przejściowych (Notgeld) ma być scentralizowane w Ministerstwie finansów Rzeszy. Wycofanie z obiegu stałowartościowych pieniędzy przejściowych ma się rozpocząć od połowy stycznia r.b. Minister finansów udziela zezwolenia na emisję stałowartościowych pieniędzy tylko w wypadkach wyjątkowych, w razie poparcia wniosku przez rząd odnośnego kraju. Suma „złotych bonów” Rzeszy przeznaczonych na pokrycie stałowartościowych pieniędzy przejściowych wynosiła 300 milionów marek, złotych wniosków zaś na emisję tych pieniędzy zgłoszono na sumę 236 mili. mk. zł. Wobec tego, że nie wszystkie zezwolenia na emisję zostały całkowicie wyczerpane — ogólna suma znajdujących się w obiegu stałowartościowych pieniędzy zostanie odpowiednio powiększona.

PRODUKCJA I EKSPORT CUKRU.

(—) Według przyszacowanych obliczeń, w wyniku obecnej kampanii cukrowej cukrownie nasze wyprodukują około 420 000 tonn cukru. Po zaspokojeniu potrzeb rynku wewnętrznego i zarezerwowaniu pewnego zapasu niezbędnego (10 000 tonn) będzie możliwość — przeznaczania na eksport około 120 000 tonn. Przyszłoroczna kampania cukrowa ma dać bardzo dobre wyniki. Według opinii wspomnianych kół zwyczajka produkcji w stosunku do r.b. ma się równać więcej całej konsumpcji krajowej.

EKSPORT CUKRU DO SZWECJI.

(—) Jak się dowiadujemy ze sfer półoficjalnych, czynione są zabiegi przez grupy szwedzkich importerów, celem sprowadzania cukru z Polski do Szwecji.

EKSPORT POLSKI DO ANGLJI.

(—) Eksport polski do Anglii pod względem ilościowym w końcu roku zeszłego i w ciągu roku bieżącego wzrósł wogóle, dając w sumie saldo na naszą korzyść. Bilans handlowy z Anglią pod względem ilościowym wykazuje znaczną nadwyżkę naszego eksportu, po 160.750 tonn. Także wartość eksportu zwiększyła się stosunkowo na naszą korzyść, aczkolwiek mimo wszystko posiadamy jeszcze wciąż przewyżkę importu. Saldo obrotu towarowego wynosi mianowicie 8.692.000 franków szwajcarskich na rzecz Anglii, gdy przed rokiem wynosiło ono 13 185 000 franków szwajcarskich.

FABRYKACJA SZTUCZNEGO JEDWABIU W POLSCE.

(—) Produkcja jedwabiu sztucznego w jedynej dotąd fabryce w Polsce wynosi około 40.000 kg. Obecnie powstaje druga fabryka sztucznego jedwabiu wiskozowego pod Myszkowem.

FABRYKA SUPERFOSFATÓW.

(—) Istnieje obecnie w Polsce 16 fabryk superfosfatów, z czego czynnych 12, zatrudniających około 3.000 robotników, a dwie w budowie. Według posiadanych danych z 6 fabryk z pominięciem 2 czynnych fabryk w Gdańsku,

2 na G. Śląsku, oraz 2 w Małopolsce (wyprodukowano w okresie letnim superfosfatu 16 proc. mineralnego i kostnego około 50.000 tonn, co łącznie z pozostałościami niesprzedaną po sezonie wiosennym wyniosło 67.000 tonn. W tymże okresie sprzedano około 41.000 tonn, pozostała zatem nadprodukcja na sezon jesienny około 26.000 tonn. Wobec zakazu wywozu, superfosfatu eksportują tylko fabryki śląskie i gdańskie.

PRÓBKA UPANSTWOWIONEJ PRODUKCJI.

(—) Największe i najlepiej urządzone olejarnie na Ukrainie zostały znacjonalizowane i oddane olejowemu trustowi, mniejsze zaś też znacjonalizowane, a następnie zlikwidowane. Olejarnie trustowe pośpieszyły zaopatrzyć się w tanie oleiste nasiona z podatku produktywnego i bezpłatny opał z państwowych lasów, jednym słowem przygotowały się do bardzo zdawałoby się korzystnej fabrykacji. Tymczasem dobry urodzaj roślin oleistych pozwolił właścicielom wystąpić na rynku z wyprodukowanym na rezerwy prasach olejem. Konkurencja ta zmusiła parowe sowieckie olejarnie do zaniechania fabrykacji, wobec czego wszystkie olejarnie trustowe stoją bezczynnie.

CŁO W ZŁOCIE OD SAMOCHODÓW OSOBOWYCH.

(—) Samochody w Polsce zaliczone są do towarów, od których cło uiszcza się w złocie. Wywołało to niezadowolenie wśród czynników zainteresowanych, które skierowały do Min. Przemysłu i Handlu memorial, wzywający do szkolidności utrudnień przewozu samochodów osobowych do Polski. Min. Przem. i Handlu wyjaśniło, że pobieranie cła w złocie od samochodów osobowych (ciężarowe płaca cło w markach polskich) podjętowane jest potrzebami skarbu oraz obroną przemysłu karoseryjnego w kraju. Karoserie (podwozie) np. opłaca cło w markach polskich, natomiast obywatelowi placenia cła w złocie podlegała tylko samochody osobowe w stanie kompletnym.

FABRYKA PRZERABIANIA KOŚCI.

(—) Obecnie istnieje w Polsce 17 fabryk przerabiających kości. Fabryki te zatrudniają 541 robotników. Według danych z 5 fabryk przerobiono w nich w ciągu 2 miesięcy 892 tonn oraz 501 tonn odpadków skórných; surowca tego produkowano 575 tonn maki kostnej, 553 tonn superfosfatu kostnego, 30 tonn łożu kostnego przerobionego następnin na stearyne, oliwę i glicerynę, 85 tonn kleju kostnego i skórnego i 14 tonn żelatyny.

O KOLEJ NA LEWYM BRZEGU BRDY.

(—) W izbie handlowo - przemysłowej w Bydgoszczy odbyła się konferencja w sprawie budowy kolei na lewym brzegu Brdy. Wyłoniła się specjalna komisja w składzie: prezes izby handlowo - przemysłowej p. Kasprówiec, prezydent Bydgoszczy dr. Śliwiński, inż. Bronikowski, dyr. Jankowski i inni. Plan sytuacyjny sporządził ma magistrat miasta, a izba handlowo - przemysłowa przygotowuje odpowiedni materiał statystyczny i gospodarczy. Sprawa budowy jest na lepszej drodze, ponieważ firma B-cia Nobel w Polsce przyrzekała sfinansować znaczną część budowy.

Warszawska giełda oficjalna

GOTÓWKA.

Dolary 10.000.000—9.750.000
CZEKI.

Belgia 434.000
Holandia 3.773.000—3.680.000
Londyn 43.000.000—41.850.000
Nowy Jork 10.000.000—9.780.000
Paryż 493.000—481.000
Praga 288.600—281.500
Szwajcaria 1.739.000—1.695.000
Wiedeń 140.000—133.000
Wiochy 433.000—422.000

Złoty frank. 1.901.000
Milionówka 625.000—400.000
Bony złote 1.600—1.525.000

AKCJE.

Bank Dyskontowy 18000—15000
Bank Przem. Pol. 4500
Bank Powsz. Kred. 600—725—700
Bank Zjedn. Ziem. Pol. 3500
Bank Związku Ziemiaków 200—475
Bank Handlowy 15000—12—15250
Bank Wil. Hand. Pryw. 1000
Bank Handlowy P. 8750
Bank Przem. Lwów 1950—2800—2500
Bank Zachodni 8500
BankZw. Spółek 20—27—25
Sole potasowe 20—23500
Puls 2600—2100—2200
Strem 45—40—43500
Włdy 850—800—825
Czersk 4500—4—4300
Cukier 28—22
Łazy 1450—1100—1300
Przem. Leśny 600—500
Cegielski 3900—5200—4300
Modrzejów 34—30—32 (1) 43—33 38 40
Ostrowiec 54—49—51500
Pocisk 3800—4
Starachowice 27—19—21
Staporków 30
Trzebiń 3000
Ursus 6—550—5650 III em. 5800—5600
Zyrardów 1300—1050—1100
Polbal 700—600—640
Żegluga 950—750—800 7 em. 750—725
Elektryczność 8500—8250—8350
Brown-Bowery 6250—6000
Kabel 3100—3400
Korek 500—1000—900
Kluczew 5250—4900—5175
Nafta 2—2600
Nobel 7—8800—8050 6 em. 7—7500
Pustelnik 6750—6250
Spirytus 14500—16500—13
Konopie 3800—3600—3800
Polus 750
Cerata 1200—900
Kijewski 19500—18—18500
Spiess 5—5250
Chodorów 25—49—39
Czestochowa 26—17—18
Gosławice 7250—7500—7350
Michałów 9300—10500—1000
Furlej 3—3600
Drzewo 2750—25—2600
Węgiel 25—21—23 i 25 (1) 26—23 i 25
Lilpop 4500—3350—3700
Fitzner 33—37—35500
Norblin 4800—5250—5 (1) 7500 dr
Orwein 2200—2400—2150
Parowoz 3300—3100—3200
Rohn 2750
Belpol 300—280
Rudziński 1500—7150—8 (1) 25 31—3250
Suchedniów 9500—10—9500
Unja 28500
Zeleniewski 60—65—61
Zawiercie 1.300—1200
Borkowski 47—4—4300
Jablkowski 1000—900—940
Skóry 400
Syndikat 12—11500
Cmielów 8—8500—8400
P.T.E. 1000—25
Haberbusch 16500—17—15750
Lloyd 800—850—800
Herbata 900—650
Mirków 8800—9000
Siła i Światło 3500—3500—3975
Przemysł Naft. 4200—4800—4600
Rylsev 525—450—475
Tkanina 450—475—450
Lombard 750

Z DOŁA NA DZIEN

Radny Szweig kandydatem.

Na wczorajszym posiedzeniu
Rozważała Miejska Rada
Komu prawo przewodnictwa
W ciągu roku dać wypad.

Wnet zgodzono się, by Fichnie
Godność owa powierzono.
Bo ten radny przewodniczyć
Jaknajlepiej umie pono.

Lecz tu radny Szweig się porwał
I odezwał się w te słowa:

„Nie! takiego kandydata
Nie chce mniejszość narodowa!

My godniejszych kandydatów
Mamy na to stanowisko!
Ot, na liście jaknajprędzej
Proszę wpisać me nazwisko!”

Na to chórem rzekłi wszyscy:
— „Wola Szweiga niech się stanie!”
I czekali niecierpliwie,
Co przyniesie głosowanie.

Po skończeniu obliczenia
Wnet się o tem przekonano,
Ze za panem radnym Szweigiem
Jeden tylko głos oddano.

I podobno w Radzie Miejskiej
Domysł zrodził się niejasny.
Ze jedyny głos za Szweigiem
Mógł być chyba... jego własny.

W. G.

Skrzynka do listów.

Szanowny Panie Redaktorze!

Uprzejmie proszę o łaskawe umieszczenie
w imię prawdy i bezstronności poniższego
wyjaśnienia:

W sprawozdaniu z Konferencji w Klaso-
wych Związках Zawodowych, zamieszczonym
w czwartkowym wydaniu „Głosu Pol-
skiego” i „Republiki” (Nr. 10), zaznaczono, iż
referent, p. radny Kałużyński, miał oświad-
czyć, jakoby ja w Magistracie „wymawiał
masowo pracę urzędnikom, a następnie per-
traktował z nimi na nowych warunkach”.

Pomijając już ten wzgląd, że p. radny
dokładnie jest wiadomo, że wszelkie wogó-
le wypowiedzenia są w Prezydium Magistratu
rozstrzygane zbiorowo, wobec czego wymie-
nianie mego nazwiska ma charakter tendencyj-
nej i nieprzebiegającej w środkach walki,
stwierdzić muszę, że wiadomość ta jest zmyślo-
na i pozbawiona wszelkich podstaw, gdyż
podobne fakty w Magistracie wogóle nie miały
miejsca.

Pozwolle sobie przy tej sposobności za-
ważyć, że p. radny Kałużyński już po raz
drugi stara się dyskredytować działalność Pre-
zydium Magistratu za pomocą fałszywych
wiadomości. Pozostawiam sąd o podobnych
metodach opinii publicznej, a nadewszystko
polskiej klasie robotniczej.

Z poważaniem
Wacław Wojewódzki
Wiceprezydent m. Łodzi.

Komitet Balu Maskowego na rzecz „Kocha-
niówki” przypomina pp. Gospodyniom i Gospo-
darzom, że ostateczne posiedzenie komitetu ode-
dzie się w piątek 11 bm. o godz. 6 ej wiecz. w
hotelu Manteuffla.

Komitet prosi o liczny udział osób zaintereso-
wanych.

Osobne zaproszenia rozsyłane nie będą.

Akcje Banku Narodowego I emisji (1 i 2 seryj-
ne) w ograniczonej ilości mogą zamawiać w biu-
rze Twa „Rozwój” (Podleśna 4) posiadacze akcji
II emisji Banku Narodowego.

Tamże do nabycia akcje Domu Handlowe-
go „Rozwój” I emisji. (2 r

Ze świata.

NOWA PRÓBA DOJŚCIA DO SZCZYTU
EVERESTU.

Dwie pierwsze wyprawy na najwyższą
górze świata Mount Everest w latach 1921 i 1922
nie powiodły się. Wobec tego na wiosnę br. wy-

Walc powraca...

Jazz-band, foxtrott, tango, shimmy
Najechały nas falanga
I przywykliśmy do susów
Pożyczonych od Żulusów...

Jazz-band, foxtrott, tango, shimmy
Już ich więcej nie tańczymy
I opuszczają wnet salony
Miała Szlomska z męczyną Jomara...

„Bo walczył ten, bo walczył ten
Rozpala krew jak słodki sen
I wznieca w sercach naszych szal
Bo hóg miłości walca dał...”

Wnęć pośród strząsanych światłem bal
Walczykiem znów otworzył bal...
Popłynięm w kraj przeczudnych mar
Wszak siary walc ma w sobie czas...

Pierwsze poświęczone posiedzenie
Rady Miejskiej.

Pierwsze posiedzenie Rady Miejskiej po
ferjach świątecznych — wbrew przewidywaniom
domorosłego polityka od siedmiu boleści z „Ex-
pressu Wiecz” — odbyło się spokojnie, choć przed
rozpoczęciem obrad atmosfera zdawała się być
przesycona dość wysoko „napięta” elektryczność
cia. Frakcje opozycyjne: PPS., Bund i Niemiecka
partia pracy — w braku innego konceptu nara-
dzały się prawdopodobnie nad nowymi wybora-
mi do prezydium.

Dowiedzieliśmy się między innymi, że p.
Remiszewski zrzekł się mandatu a na jego
miejsce wstąpił p. Lipski; że właściciel domu, w
którym mieści się szkoła powszechna 113 za bru-
talne zachowanie się wobec nauczycielstwa i dzie-
ci uczeszczających do szkoły został połączony
do odpowiedzialności sądowej. Następnie PPS,
chcąc ratować tracącą popularność u mas pracu-
jących, wystąpiła z demonstracyjnym interpela-
cjam i mianowicie: 1) interpelacja w sprawie
zamknięcia szkół powszechnych z powodu braku
opału, 2) wnioskiem nagłym w sprawie przyłączenia
z pomocą bezrobotnym m. Łodzi, 3) wnioskiem
nagłym w sprawie pomocy inwalidom wojennym.

Wierca się na te sama wyprawę trzecią ekspedycja
przy pomocy niezwykle kosztownych i udosko-
nionych środków pomocniczych. Generał Bruce
kierownik zeszłorocznej wyprawy objął tymcza-
sem na nowo dowództwo tej trzeciej ekspedycji.
Turyści i uczeni całego świata są przekonani, że
tym razem po doświadczeniach dwuletnich eks-
pedycja spełni swoje zadanie i na szczyt się do-
stanie.

Pierwsza ekspedycja z r. 1921, prowadzo-
na przez pułk. Howarda-Burgo, wybrała się
raczej na Mount Everts tylko w celach rekognos-
cyjnych, miała bowiem ona na celu wyszuka-
nie dróg, prowadzących na szczyt gór. W r.
1922 wyłeczka naukowa doszła się na te góry
na wysokość 7500 metrów: do samego szczytu
brakowało jej jeszcze około 1500 m., wysokość
bowiem Everestu obliczają na 8845 metrów.
Wielką przeszkodą w spinaniu się na Mount

Z kolei przystąpiono do wyborów prezydium Ra-
dy stałych komisji Radzieckich, oraz Komisji
rachunkowych dla spraw wymiaru państwowego
podatku dochodowego na obszarze m. Łodzi.
Skład nowego prezydium został uchwalony na-
stępujący: Przewodniczący dr. Fichna otrzymał
61 głosów przy 72 głosujących; wiceprzewo-
dniczący: Wolczyński, Jariński, Rozenblat; se-
kretarze: Pałkowski, Wojakowski, Credowa, Ró-
niecki, Cyrański, Was, Minberg.

Po wysłuchaniu prezydium rozpatrzone
sprawie walki z żebractwem. Plaga ta zobrazo-
wał ławnik Adamski, poczem kolejno zabierali
głos rr. Nowacki, Wojakowski, Młotecki, Cedro-
wa potępiając dotychczasowy stan żebractwa w
Łodzi oraz zadając poczynienia energicznych
kroków w tej sprawie. Po szczegółowym i wszech-
stronnym przedyskutowaniu całej sprawy ode-
stano ją do kom. do spraw ogólnych w celu opra-
cowania konkretnego planu walki z żebractwem.

W końcu rozpatrzone cały szereg spra-
wozdań komisji radzieckich, które w myśl brzmie-
nia tychże uchwalono.

Posiedzenie zostało zakończone po północy

Everest są szalone wiatry, wiewające od Oceanu In-
dyjskiego w czasie od kwietnia do września w
regularnych odstępach. Udanie się wyprawy za-
leży więc bardzo od aury.

W każdym razie należy podziwiać grona-
de turystów, którzy w imię nauki lekceważą
swoje życie i zdrowie i wydzierają szczytowi
jego tajemnice.

Redakcja londyńskich „Timesów” za-
warła z kierownictwem wyłeczki umowę w spra-
wie monopolu informacji sprawozdawczych.
Osobni posłańcy będą oddawali depesze na naj-
bliższej stacji indyjskiej, skąd będą wysyłane do
redakcji w Londynie. Dochody, czerpane przez
„Timesy” za ogłaszanie wiadomości, będą prze-
znaczone na naukowe cele ekspedycji.

W Anglii oczekują tej trzeciej wyprawy
z wielkim zainteresowaniem.

